

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/1182
Karar No. 2022/2404
Tarihi: 24.02.2022

- TEMERRÜT
- ÖDEME GÜNÜN KESİN OLARAK BELİRLENMEDİĞİ DURUMLARDA TEMERRÜT İÇİN İHTAR GEREKTİĞİ
- İHTARLA TEMERRÜDE DÜŞÜRÜLMEDİĞİ DURUMLARDA ANLAŞMA SAĞLANAMADIĞINA İLİŞKİN TUTULAN SON ARABULUCU TUTANAK TARİHİNİN TEMERRÜT TARİHİ OLDUĞU

ÖZETİ: Taraflar arasında imzalanan iş sözleşmesinin 7. maddesinde ise “işçiye yapılacak ödemelere ilişkin hesap dönemi, her ayın 15’i ile bir sonraki ayın 14. Günüdür” denilmektedir.

Yine, Yüksek Hakem Kurulu kararıyla bağtlanan en son Toplu İş Sözleşmesinin ikramiyeye ilişkin hükmünde; "İşçilere Ocak ve Temmuz aylarında 5'er günlük olmak üzere yılda toplam 10 günlük (5x2=10) ücretleri tutarında ikramiye ödenir" şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Bu hükümlerde ödeme için tereddüde yer vermeyecek şekilde belirli ya da kesin bir vade söz konusu olmadığından kendiliğinden temerrüt gerçekleşmez.

Ayrıca mahkemece hüküm altına alınan fark ilave tediye alacağına bilirkşi raporunda her bir dönem için belirtilen temerrüt tarihlerinden itibaren yasal faizi işletilmesine karar verilmiştir. 6772 sayılı Kanununun 4'üncü maddesine göre, ilave tediye alacağının ödeme zamanını, Bakanlar Kurulu belirler. Bakanlar

Kurulunun kararı ile ilave tediye alacağı muaccel hale gelir. Ödeme zamanı taraflarca kararlaştırılmadığından, temerrüt için alacaklının ihtarına gerek vardır.

Dairemizin yerleşik uygulaması uyarınca, işçi muaccel alacaklarını tek tek belirtmek kaydıyla ihtarname ile işvereni temerrüde düşürebilir. Söz konusu ihtarnamede alacak miktarlarının belirtilmesi gerekmez. Dava tarihinden önce yürütülen arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma yapılamadığına dair düzenlenen son tutanak bu bağlamda değerlendirildiğinde dava konusu alacakların dava tarihinden önce arabuluculuk aracılığıyla talep edilmesi karşısında davalı işverenin arabuluculuk son tutanak tarihi itibarıyla temerrüde düşüğünün kabulü gerekmektedir. Bu sonuç davalı işverenin usulüne uygun davet edilmesine rağmen arabuluculuk görüşmelerine katılmadığı durumlarda da geçerlidir. Dolayısıyla mahkemece hüküm altına alınan fark ücret , fark ikramiye ve fark ilave tediye alacaklarına daha önce temerrüdün gerçekleştiği ispat edilemediğinden, arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının, davalı idareye ait işyerinde 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sürekli işçi kadrosunda çalıştığını, davacının sürekli işçi kadrosuna geçerken davalı idare ile belirsiz süreli hizmet sözleşmesi imzaladığını, imzalanan sözleşmenin ücret kısmında asgari ücretin belirli bir oran fazlası şeklinde belirleme yapıldığını 2019 yılında ise davacının rızası hilafına temel ücretinin düşürüldüğünü, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 23. madde gereğince 2018 yılında yapılan ödeme ile davacı lehine kazanılmış hak oluştuğunu, 4857 sayılı Yasanın 62. maddesi gereğince ücretin düşürülemeyeceğini, ücretten indirimle gidilmesi halinde bunun çalışma şartlarında esaslı değişiklik niteliği taşıdığını, bu değişikliğin işçi tarafından yazılı olarak kabul

edilmesinin yasal zorunluluk olduğunu, işveren tarafından bu kurallara uyulmadığını iddia ederek fark işçilik ücreti, ilave tediye ve ikramiye alacaklarının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; yürürlükteki mevzuata uygun işlem yapılarak davacının ücretinin eksiksiz ödendiğini, ücret farkı talebinin yerinde olmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak davanın kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davalının istinaf başvurusunun esasen reddine karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, taraflar arasındaki sözleşmeye, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki bentlerin dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2-7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3/1 maddesi uyarınca "Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı" olarak düzenlenmiş olup maddenin 2. fıkrasında ise "Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir." denilmiştir.

Somut olayda; davacı vekili tarafından, davalı Bakanlığa bağlı işyerinde ihale ile hizmet alımı yapılan alt işveren şirketler nezdinde çalışmakta iken, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 127. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmün Kararname'ye eklenen geçici 23. maddesi kapsamında 02.04.2018 tarihinde sürekli işçi kadrosuna geçirilmiş olan davacı işçinin, geçiş esnasında tanzim edilen belirsiz süreli iş sözleşmesinin aylık ücretin düzenlendiği 7. maddesinde yazılı bulunan oran dikkate alınmaksızın temel ücretinin hatalı belirlenmesi nedeniyle ücret, toplu iş sözleşmesine dayalı ücret farkları, ikramiye ve ilave tediye alacaklarının eksik ödendiği iddiasıyla arabulucuya başvurulmuş, sürecin anlaşamama ile sonuçlanması üzerine 30.03.2020 tarihli son tutanak dava dilekçesine eklenerek 15.12.2020 tarihinde dava açılmıştır. Bununla birlikte mahkemece hükme esas alınan ve

davacının ıslahına dayanak oluşturan bilirkişi raporundaki dava konusu alacaklara ilişkin hesaplamalar 14.09.2020 tarihine kadar yapılmıştır. Arabuluculuk faaliyeti ise, tarafların anlaşamadığına ilişkin düzenlenen son tutanak tarihinden önce muaccel olan alacaklar için gerçekleştirilmiştir.

Arabuluculuk son tutanak tarihinden sonra ihtilaf konusu olan, son tutanak tarihi ile 15.12.2020 tarihi arasında kalan talep dönemi için arabuluculuk dava şartının yerine getirilmediği dikkate alındığında, bu dönem yönünden davanın dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmesi gerekir iken yazılı şekilde hüküm kurulması yerinde değildir.

3- Mahkemece hüküm altına alınan fark ücret alacaklarına bilirkişi raporunda belirtilen temerrüt tarihlerinden itibaren bankalarca mevduata uygulanan en yüksek banka mevduat faizi işletilmesine karar verilmiştir. Söz konusu bilirkişi raporunda temerrüt tarihi olarak her ayın 15.günü belirtilmiştir. Örneğin, davacının Ocak 2020 tarihine ilişkin fark ücreti hesaplanmış ve bu döneme ilişkin temerrüt tarihi 15.02.2020 olarak belirlenmiştir.

Yine mahkemece hüküm altına alınan fark ikramiye alacağına bilirkişi raporunda her bir dönem için belirtilen temerrüt tarihlerinden itibaren bankalarca uygulanan en yüksek işletme kredisi faizi işletilmesine karar verilmiştir.

Taraflar arasında imzalanan iş sözleşmesinin 7. maddesinde ise “işçiye yapılacak ödemelere ilişkin hesap dönemi, her ayın 15’i ile bir sonraki ayın 14. Günüdür” denilmektedir.

Yine, Yüksek Hakem Kurulu kararıyla bağtlanan en son Toplu İş Sözleşmesinin ikramiyeyle ilişkin hükmünde; "İşçilere Ocak ve Temmuz aylarında 5'er günlük olmak üzere yılda toplam 10 günlük (5x2=10) ücretleri tutarında ikramiye ödenir" şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Bu hükümlerde ödeme için tereddüde yer vermeyecek şekilde belirli ya da kesin bir vade söz konusu olmadığından kendiliğinden temerrüt gerçekleşmez.

Ayrıca mahkemece hüküm altına alınan fark ilave tediye alacağına bilirkişi raporunda her bir dönem için belirtilen temerrüt tarihlerinden itibaren yasal faizi işletilmesine karar verilmiştir. 6772 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine görede, ilave tediye alacağının ödeme zamanını, Bakanlar Kurulu belirler. Bakanlar Kurulunun kararı ile ilave tediye alacağı muaccel hale gelir. Ödeme zamanı taraflarca kararlaştırılmadığından, temerrüt için alacaklının ihtarına gerek vardır.

Dairemizin yerleşik uygulaması uyarınca, işçi muaccel alacaklarını tek tek belirtmek kaydıyla ihtarname ile işvereni temerrüde düşürebilir. Söz konusu ihtarnamede alacak miktarlarının belirtilmesi gerekmez. Dava tarihinden önce yürütülen arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma yapılmadığına dair düzenlenen son tutanak bu bağlamda değerlendirildiğinde dava konusu alacakların dava tarihinden önce arabuluculuk aracılığıyla talep edilmesi karşısında davalı işverenin arabuluculuk son tutanak tarihi itibarıyla temerrüde düştüğünün kabulü gerekmektedir. Bu sonuç davalı işverenin usulüne uygun davet edilmesine rağmen

arabuluculuk görüşmelerine katılmadığı durumlarda da geçerlidir. Dolayısıyla mahkemece hüküm altına alınan fark ücret , fark ikramiye ve fark ilave tediye alacaklarına daha önce temerrüdün gerçekleştiği ispat edilemediğinden, arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

4-Ayrıca 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 23. madde, kamuda sürekli işçi kadrosuna geçirilen işçilerin ücretlerinin tespitinde uygulanacak kuralları belirlemekte olup burada söz konusu olan Yüksek Hakem Kurulu kararıyla bağtlanan en son Toplu İş Sözleşmesi, davacının 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yararlandığı bir Toplu İş Sözleşmesi değildir. Bu itibarla davacının ikramiye farkı alacağı talebine banlalarca en yüksek işletme kredisi faizi uygulanması isabetsiz olup en yüksek banka mevduat faizine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalıdır.

Sonuç:

Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esaslan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA, İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine 24/02/2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.